

## แบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

## หัวข้อ ประเด็น 7 Area based เด็กเตี้ย

## จังหวัดแพร่ เขตสุขภาพที่ 1

## 1. ประเด็นการตรวจราชการ

ประเด็น 7 Area based เด็กเตี้ย

## 2. สถานการณ์เด็กปฐมวัยจังหวัดแพร่

ตารางที่ 1 ภาวะโภชนาการเด็กอายุ 0-5 ปี 2562 – 2565 (ไตรมาส 2)

| ตัวชี้วัด                                                                               | เป้าหมาย<br>(ร้อยละ) | ผลงาน (ร้อยละ) |            |            |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|------------|------------|---------------------|
|                                                                                         |                      | ปี<br>2562     | ปี<br>2563 | ปี<br>2564 | ปี 2565<br>ไตรมาส 2 |
| เด็กอายุ 0-5 ปี สูงดี สมส่วน                                                            | 64                   | 55.09          | 58.96      | 55.88      | 50.04               |
| ภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-5 ปี ดัชนีส่วนสูงตาม<br>เกณฑ์อายุ (ภาวะเตี้ย)                 | <10                  | 11.97          | 10.18      | 12.06      | 14.16               |
| ภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0 - 5 ปี ดัชนีน้ำหนักตาม<br>เกณฑ์ส่วนสูง (ภาวะผอม)              | <5                   | 6.06           | 5.77       | 5.94       | 7.33                |
| ภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0 - 5 ปี ดัชนีน้ำหนักตาม<br>เกณฑ์ส่วนสูง (ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน) | <10                  | 12.80          | 12.16      | 11.79      | 12.01               |
| เด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก                                       | 70                   | 45.43          | 51.43      | 72.15      | 61.47               |

ข้อมูลจาก Heath Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2565

ตารางที่ 2 ภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-5 ปี ดัชนีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (ภาวะเตี้ย) ปีงบประมาณ 2565

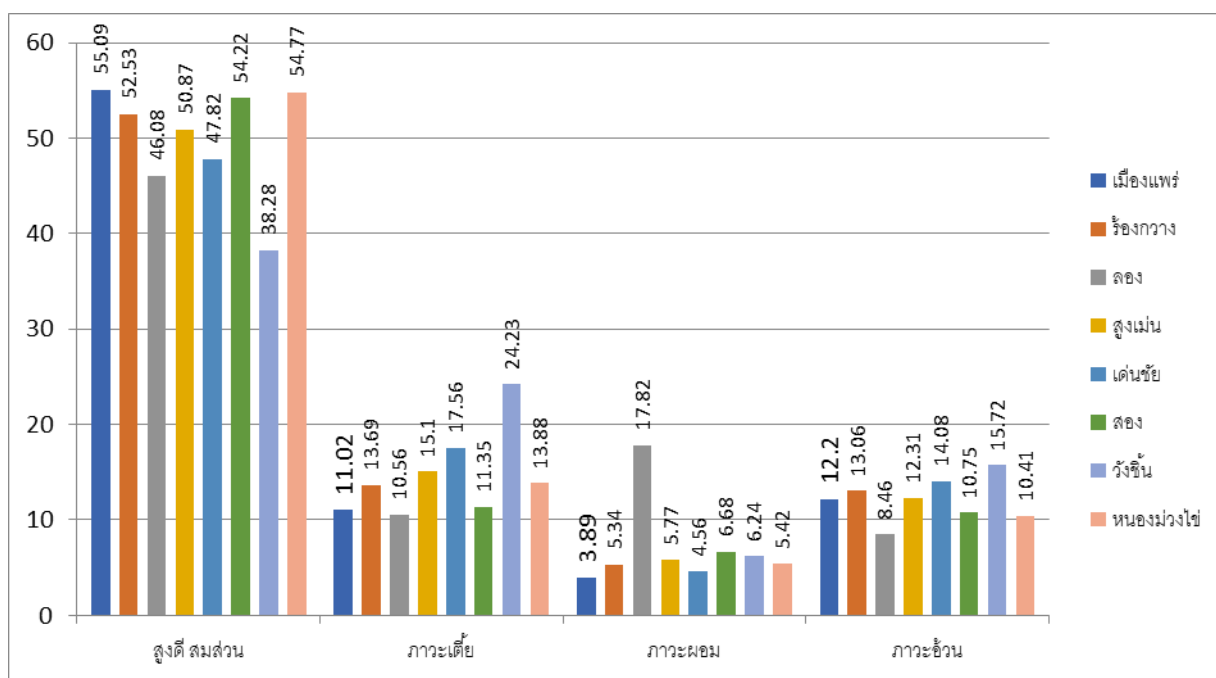
| ตัวชี้วัด | เป้าหมาย<br>(ร้อยละ) | อำเภอ       | อำเภอ    |          | จังหวัดแพร่ |          | เขตสุขภาพที่ 1 |          |
|-----------|----------------------|-------------|----------|----------|-------------|----------|----------------|----------|
|           |                      |             | ไตรมาส 1 | ไตรมาส 2 | ไตรมาส 1    | ไตรมาส 2 | ไตรมาส 1       | ไตรมาส 2 |
| เด็กเตี้ย | <10                  | เมืองแพร่   | 8.22     | 11.02    | 12.17       | 14.16    | 14.17          | 15.35    |
|           |                      | ร้องกวาง    | 13.96    | 13.69    |             |          |                |          |
|           |                      | ลอง         | 10.33    | 10.56    |             |          |                |          |
|           |                      | สูงเม่น     | 10.19    | 15.10    |             |          |                |          |
|           |                      | เด่นชัย     | 12.85    | 17.56    |             |          |                |          |
|           |                      | สอง         | 13.24    | 11.35    |             |          |                |          |
|           |                      | วังชิ้น     | 20.02    | 24.23    |             |          |                |          |
|           |                      | หนองม่วงไข่ | 13.27    | 13.88    |             |          |                |          |

ข้อมูลจาก Heath Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2565

### 3. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

สถานการณ์การดำเนินงานโภชนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดแพร่ ปีงบประมาณ 2565 ไตรมาส 2 ซึ่งเป็นข้อมูลจาก Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข ประเมินจากแฟ้ม NUTRITION และแฟ้ม PERSON หากเด็กคนเดิมมีการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง หลายสถานพยาบาล จะนับทุกสถานพยาบาล เมื่อเด็กคนเดิม มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง หลายไตรมาส จะนับทุกไตรมาส และหากเด็กคนเดิม มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง หลายครั้งในไตรมาส จะนับตามการชั่งวัดครั้งสุดท้ายในไตรมาส เด็กอายุ 0-5 ปี จำนวน 13,726 คน ได้รับการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง 10,651 คน (ร้อยละ 77.60) พบสูงตีสมส่วน 5,330 คน (ร้อยละ 50.04) (เป้าหมายร้อยละ 64) ภาวะเตี้ย 1,532 คน (ร้อยละ 14.16) (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 10) ภาวะผอม 793 คน (ร้อยละ 7.33) (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 5) ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน 1,300 คน (ร้อยละ 12.01) (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 10) ส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี เพศชาย 107.30 เซนติเมตร (เป้าหมาย 113 เซนติเมตร) ส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี เพศหญิง 106.77 เซนติเมตร (เป้าหมาย 112 เซนติเมตร) เด็กอายุ 6 เดือน-5 ปี จำนวน 7,270 คน ได้รับ ยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก 4,469 คน (ร้อยละ 61.47) (เป้าหมายร้อยละ 70) เด็กไทยอายุ 6-12 เดือน ตรวจคัดกรองโลหิตจาง 127 คน พบโลหิตจาง 31 คน (ร้อยละ 24.41) (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 20)

กราฟที่ 1 ภาวะโภชนาการเด็กอายุ 0-5 ปี ปี จำแนกรายอำเภอ 2565 (ไตรมาส 2)



ตารางที่ 3 ภาพโฆษณาการเด็กอายุ 0-5 ปี จำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2565 (ไตรมาส 2)

| ตัวชี้วัด                | เป้าหมาย<br>ร้อยละ | อำเภอ     |          |        |         |         |        |         |             |
|--------------------------|--------------------|-----------|----------|--------|---------|---------|--------|---------|-------------|
|                          |                    | เมืองแพร่ | ร้องกวาง | ลอง    | สูงเม่น | เด่นชัย | สอง    | วังชิ้น | หนองม่วงไข่ |
| สูงดี สมส่วน             | 64                 | 55.09     | 52.53    | 46.08  | 50.87   | 47.82   | 54.22  | 38.28   | 54.77       |
| ภาวะเตี้ย                | <10                | 11.02     | 13.69    | 10.56  | 15.10   | 17.56   | 11.35  | 24.23   | 13.88       |
| ภาวะผอม                  | <5                 | 3.89      | 5.34     | 17.82  | 5.77    | 4.56    | 6.68   | 6.24    | 5.42        |
| ภาวะเริ่มอ้วน<br>และอ้วน | <10                | 12.20     | 13.06    | 8.46   | 12.31   | 14.08   | 10.75  | 15.72   | 10.41       |
| ส่วนสูงเฉลี่ย<br>เพศชาย  | 113<br>เซนติเมตร   | 104.09    | 109.48   | 109.93 | 108.79  | 106.45  | 106.14 | 105.84  | 109.62      |
| ส่วนสูงเฉลี่ย<br>เพศหญิง | 112<br>เซนติเมตร   | 104.72    | 107.57   | 111.82 | 107.17  | 109.59  | 104.51 | 104.26  | 103.46      |

ข้อมูลจาก Heath Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2565

ตารางที่ 4 เด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ได้รับยารักษาโรคหลัก ปีงบประมาณ 2565

| อำเภอ           | รวม(คนต่อปี) |        |        | ไตรมาสที่ 1 |        |        | ไตรมาสที่ 2 |        |        | ไตรมาสที่ 3 |        |        |
|-----------------|--------------|--------|--------|-------------|--------|--------|-------------|--------|--------|-------------|--------|--------|
|                 | ทั้งหมด      | ได้รับ | ร้อยละ | ทั้งหมด     | ได้รับ | ร้อยละ | ทั้งหมด     | ได้รับ | ร้อยละ | ทั้งหมด     | ได้รับ | ร้อยละ |
| เมืองแพร่       | 1979         | 526    | 26.58  | 727         | 225    | 30.95  | 961         | 206    | 21.44  | 732         | 197    | 26.91  |
| ร้องกวาง        | 908          | 681    | 75.00  | 382         | 357    | 93.46  | 408         | 283    | 69.36  | 318         | 202    | 63.52  |
| ลอง             | 845          | 549    | 64.97  | 345         | 268    | 77.68  | 307         | 219    | 71.34  | 379         | 189    | 49.87  |
| สูงเม่น         | 1107         | 868    | 78.41  | 433         | 404    | 93.3   | 442         | 384    | 86.88  | 565         | 370    | 65.49  |
| เด่นชัย         | 581          | 434    | 74.70  | 247         | 182    | 73.68  | 256         | 173    | 67.58  | 235         | 167    | 71.06  |
| สอง             | 947          | 848    | 89.55  | 367         | 341    | 92.92  | 384         | 348    | 90.63  | 413         | 314    | 76.03  |
| วังชิ้น         | 684          | 436    | 63.74  | 358         | 208    | 58.1   | 312         | 180    | 57.69  | 170         | 125    | 73.53  |
| หนองม่วง<br>ไข่ | 219          | 127    | 57.99  | 84          | 52     | 61.9   | 101         | 56     | 55.45  | 80          | 43     | 53.75  |
| รวม             | 7270         | 4246   | 61.47  | 2,943       | 2,037  | 69.22  | 3,171       | 1,849  | 58.31  | 2,892       | 1,607  | 55.57  |

ข้อมูลจาก Heath Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2565

ตารางที่ 5 เด็กไทยอายุ 6-12 เดือน ที่ตรวจคัดกรองและพบโลหิตจาง ปีงบประมาณ 2565 (ไตรมาส 2)

| อำเภอ       | จำนวนที่ได้รับการเจาะเลือดตรวจ Hematocrit/Hemoglobin | จำนวนที่พบภาวะโลหิตจาง | อัตรา (ร้อยละ) |
|-------------|------------------------------------------------------|------------------------|----------------|
| เมืองแพร่   | 30                                                   | 10                     | 33.33          |
| ร้องกวาง    | 37                                                   | 9                      | 24.32          |
| ลอง         | 34                                                   | 10                     | 29.41          |
| สูงเม่น     | 21                                                   | 2                      | 9.52           |
| เด่นชัย     | 0                                                    | 0                      | 0              |
| สอง         | 0                                                    | 0                      | 0              |
| วังชิ้น     | 0                                                    | 0                      | 0              |
| หนองม่วงไข่ | 2                                                    | 0                      | 0              |
| รวม         | 127                                                  | 31                     | 24.41          |

ข้อมูลจาก Health Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2565

#### 4. ผลการดำเนินการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ได้ กำกับ ติดตาม สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่งและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย มีภาวะโภชนาการตามเกณฑ์เป้าหมาย ดังนี้

4.1 ประสานความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดแพร่ โดยจัดทำข้อมูลสถานการณ์ภาวะโภชนาการ (สูงตี-สมส่วน เตี้ย อ้วน ผอม) และตัวอย่างโครงการบูรณาการส่งเสริมโภชนาการและการเจริญเติบโตเด็กปฐมวัยจังหวัดแพร่ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีภาวะโภชนาการปกติ ลดปัญหาเด็กเตี้ย เด็กผอม และส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องโภชนาการ และส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีภาวะโภชนาการตามวัย

4.2 เยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานตามมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก ในโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 11 แห่ง ได้ให้คำแนะนำเรื่องการใช้กราฟเกณฑ์อ้างอิงการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 0-5 ปี เพื่อให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้ความสำคัญและตระหนักถึงแนวโน้มการเจริญเติบโตของเด็ก การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ด้วยวิธีที่ถูกต้อง อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมกระโดดโลดเต้นอย่างน้อยวันละ 3 ชั่วโมง การสนับสนุนให้เด็กเตี้ย เด็กที่มีน้ำหนักน้อย ได้รับนมจืด 2 กล่อง และไข่ 1 ฟอง

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะโภชนาการเด็กปฐมวัย รายตำบล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบงานระดับอำเภอชี้แจงให้สถานบริการสาธารณสุขที่มีปัญหาเด็กเตี้ยดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และจากการศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์เด็กเตี้ยและพัฒนาการเด็กปฐมวัยของอำเภอวังชิ้นซึ่งมีภาวะเด็กเตี้ยสูงสุดเป็นอันดับแรกของจังหวัดแพร่อย่างต่อเนื่อง หาความสัมพันธ์ทางระบาดวิทยา พบว่า ภาวะเตี้ยมีโอกาสที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ไม่สมวัยเท่ากับ 1.3 เท่า

4.4 กำกับ ติดตาม การจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ในเด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ทุกคน จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบ HDC พบว่าความครอบคลุมต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย เนื่องจากเด็กในชุมชนเมือง รับบริการการฉีดวัคซีนที่สถานบริการเอกชน จึงทำให้ไม่มีการจ่ายและการบันทึกข้อมูลการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในระบบ HDC

#### 4.5 การดำเนินงานตามมาตรการ OKRs พบผลการดำเนินงาน ดังนี้

| อำเภอ       | อปท. ทั้งหมด (แห่ง) | อปท. ที่มีการดำเนินการตาม OKR                |                                                                          |                                           |
|-------------|---------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
|             |                     | เด็กปฐมวัยวัยเตี้ยได้รับนม 2 กล่อง ไข่ 1 ฟอง | เด็กปฐมวัยวัยเตี้ยมีกิจกรรมกระโดดโลดเต้นอย่างน้อย 3 ชั่วโมง/วัน (ในศพด.) | โครงการแก้ไขปัญหาลูกเตี้ย (ไม่ใช่ นม ไข่) |
| เมืองแพร่   | 19                  | 2                                            | 0                                                                        | -                                         |
| ร้องกวาง    | 10                  | 5                                            | 6                                                                        | 5                                         |
| ลอง         | 11                  | 8                                            | 10                                                                       | 10                                        |
| สูงเม่น     | 13                  | -                                            | -                                                                        | -                                         |
| เด่นชัย     | 7                   | -                                            | -                                                                        | -                                         |
| สอง         | 9                   | 2                                            | 2                                                                        | -                                         |
| วังชิ้น     | 8                   | -                                            | -                                                                        | -                                         |
| หนองม่วงไข่ | 6                   | 1                                            | 3                                                                        | 3                                         |
| รวม         | 83                  | 18 (21.68)                                   | 21 (25.30)                                                               | 18 (21.68)                                |

#### 5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

| ปัญหา/อุปสรรค/ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์                                                                                                                           | ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับผิดชอบ                                                                                                                  | สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไปประสาน หรือ ดำเนินการต่อ |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1.สถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มั่นใจระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ จากกองทุนสุขภาพตำบล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการสนับสนุนนม และไข่ เพื่อแก้ไขปัญหาลูกเตี้ย | -ประสานให้ศูนย์วิชาการเขตจัดหาระเบียบการใช้งบประมาณ จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อใช้ประกอบการจัดทำโครงการสนับสนุน นม และไข่ จากกองทุนสุขภาพตำบล |                                                            |
| 2.ผู้เลี้ยงดูเด็ก ที่เป็นผู้สูงวัยขาดความรู้ ในการเลี้ยงดูและส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัย                                                                                                | - การจัดทำสื่อ ความรู้ สำหรับผู้สูงวัย<br>- การสร้างเครือข่าย อสม. ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการดูแลเด็กปฐมวัย                                          |                                                            |

6. ข้อเสนอแนะต่อยุบาย /ต่อส่วนกลาง / ต่อผู้บริหาร / ต่อระเบียบ กฎหมาย

-

7. นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง

-

ผู้รายงาน นายณัฐติกร เกตุทอง

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี 4 กรกฎาคม 2565

โทร 083-615-6597 E-mail Someanxiii@gmail.com